

Image not found

Claude Alranq (Claude Alranq)
<https://www.go-to-the-future.eu/Modules/fiches/images/logo-pdf.jpg>

Lo teatre occitan

15 - Arts - Literatura, cinemà

Un pauc d'istòria

Ric de mes de mila cinc cents òbras, de la Gasconha a la Provença, lo teatre occitan, eretèr deus trobadors, joglars e deus teatres populars, coneishoc tempsadas escuras mès tanben fòrmas de renavida.

Dempuish l'Edat-Mejana, lo teatre ei un mejan d'expression fòrça dinamic, **ajudant la transmission e l'apprentissage de la lenga d'Oc**. Coma tot espectacle viu, carreja **un patrimoni, ua istòria locala, ua memòria collectiva** e se torna inventar de longa au contact deus sons espectadors.

D'inspiracion religiosa, **lo teatre deisha lo sacrat** (fin deus sègles XIIIau e XIVau).

Auèi, las pastoralas (o grèpias vivas) regde famosas en Provença mès tanben au pais basc (la pastorala soletina) e mes largament en Gasconha (las pastoralas de Nadau), ne son las manifestacions modèrnas.

Austanlèu lo siècle XVau, los genres comics coma las farcejadas se desenvolopan fòrça viste. **Considerada coma la lenga deu pòble** en oposicion au francés, l'occitan trobarà lo son public dins lo teatre devengut popular, profane, que parla a totes e en totes lòcs. **Ei un espaci de paraula sus l'actualitat sovent presentada en fòrma de satira, e quauques còps trufandèra.**

Las fòrmas de teatre

Fòrmas mes ancianas : **los miracles e jòcs, los nadaus, las pastoralas, las farcejadas, las galejadas** en particular, en passar per las tragedias, las comedias dinc a las fòrmas mes modèrnas : **los operàs** ponctuats de votzes occitanas, **lo teatre radiofonic** (dambe **Catinon e Jacotin**, creats per Carles Mouly o Andrèu Jacmes Boussac au siècle XXau), **lo cafè-teatre o filosofiada d'estanquet, l'art de palhassa, lo teatre d'ombra...**

Fòrça sovent ligat a la cançon o a la musica, ei associat a la hèsta e a la desprestida.

Los lòcs de representacions teatralas

De l'espectacle viu en plen aire o de carrèra, en passar per las hèstas, carnavals, hestejadas, visitas teatralizadas de sites, de la sala de hèstas comunala au teatre institucionau sens desbrembar la sala de classa o los talhèrs de sensibilizacion entaus adultes o mainatges. L'art de la scèna ei tanben lo deu **contaire** qui, accompanhat d'un musician, perpetua las velhadas tradicionalas.

La lenga e lo repertòri

Au briu deus sègles, **los eclesiastics** joguèn un ròtle fòrça important dins l'escritura, la collècta e la transmission deus tèxtes en occitan, au miei d'eres quauques gascons : **Onorat Dambieille, Fernand Sarran o Cesàri Daugé.** La lenga apareish diferament dins lo repertòri : adaptacions en occitan de fòrça autors de l'escritura teatrala mondiala, coma W. Shakespeare, F. Garcia Lorca, A. Tchekhov mès tanben autors franceses classics o mes contemporanèus.

Entremiei eras, l'adaptacion per Maurici Andrieu de la pèça de Molière **Lo Mètge per fòrça** en 1980 ; versions bilinguas (francés/occitan) ; creacions originalas escriutas en occitan e reviradas en francés o en espanhòu coma entau tèxte d'Ives Rouquette **Las aventuras de Nasr-Eddin** en 2003.

Lo teatre occitan contemporanèu

Après 1945, suu tralh de l'Occitanisme, lo teatre evolua. Dempuish las annadas 70, quauquas tropas se professionalizan e prepausan largament a un public de mainatges o d'adultes, un repertòri fòrça variat mesclant istòria, tèxtes classics e creacions. Au demiei d'eras, podèm citar : **Lo Teatre de la Carrièra** fondat per Claudi Alranq, personalitat que ne se pòt pas mancar e engatjada, **La Rampa Tiò** e los sons co-fondators, Joan-Loís Blenet e Brunò Cécillon, **La Companhia Gargamèla** e Ana Clément, **Lo Centre Dramatic Occitan** volut per Andrèu Neyton, **La Comedia Occitana Tolzana** e Maurici Andrieu e **la Comedià dell-Òc** fondada peu Bernat Cauhapé. Au despart, expression militanta d'ua lenga minoritària, lo teatre d'òc se va draubir suu monde. Fòrça autors e personalitats s'engatjan per la reconeishençça de la lenga, entremiei aqueths : **Max Rouquette, Leon Cordes, Andrèu Benedetto, Robèrt Lafont, Ives Rouquette, Bernat Manciet, Joan Durozier o Leon Géry.**

Parallèlament, numerosas tropas de comedians amators, associacions e grops escolaris contunhan a transmíter aqueth patrimòni, davant un public numerós, parlant occitan o pas, au còr de l'Occitania o au-delà.

Lo teatre occitan ei donc multiple, en evocar a l'encòp la memòria deu son pais en tot s'inscríver dins la modernitat : la lenga deveng un vertadèr espaci de libertat ont s'encontran lo monde contemporanèu e ua civilizacion millenària.

http://www.univ-montp3.fr/uoh/occitan/une_litterature/co/module_Occitan-litterature.html

<http://fabrica.occitanica.eu/>

Frisa cronologica

Frise

Image not found
https://www.go-to-the-future.eu/Fichiers/frises/11171015.theatreoccitan_oc.png

Lexic

La pastorala

- En Provença, ei ua pèça cantada e parlada qu'ei jogada pendent las hèstas de Nadau dont lo subjècte ei la nativitat. - Còsta los Pirenèus, ei ua pèça cantada sus un tèma religiós o istoric, interpretada peus poblants deu vilatge. - Dins lo Bearn, la pastorala hè partida de la tradicion orala e teatrala e conta l'istòria locala.

La farcejada

genre teatrau qu'a coma tòca de hèr arríser au mejan d'un comic espés.

La galejada

galejada provençala que repausa sus ua istuèra inventada qu'a coma amira d'enganar.

L'occitanisme

accion miada dempuish lo sègle XIXau entà promòver la lenga, la cultura e l'identitat occitanas.

Questions

1. Dempuish quan podem parlar vertaderament de teatre occitan ?
2. Cita dues fòrmas ancianas e dues fòrmas modèrnas d'aqueth teatre.
3. Lo teatre occitan ne se pòt pas jogar dins ua sala : vertat o faus ? Justifica la tua resposta.
4. Coma la lenga occitana apareish dins lo repertòri ?
5. Coma evoluèc aqueth teatre dempuish un pauc mes de quaranta ans ?

Activitats

Inscris dans la grille les noms qui correspondent aux définitions.

Les mots à replacer sont :

QUID PRO QUO / DIDASCALIA / DECÒR / DIALÒG / EMPONTAIRE / COMEDIA / ACTE / COSTUMA /

Image not found

<https://www.go-to-the-future.eu/Modules/fiches/images/footer-pdf.png>

